

»Der er brug for at vende tendensen fra polarisering og konflikt i retning af mere dialog på tværs af uenigheder, mener Özlem Cekic
Foto: Linda Kastrup

Er klimadebatten den nye udlændingedebat?

KOMMENTAR

Özlem Cekic

Da professor i havmiljø Stiig Markager fremlagde sine forskningsresultater, der pegede på, at landbruget bærer en stor del af skylden for det omfattende iltsvind, der har indhyllet store dele af Danmarks havbundsarealer i et »liglagen af bakterier og døde alger«, blev han kaldt sindsforvirret.

Borgerlige profiler har beskyldt Danmarks Naturfredningsforening for at være et »fundamentalistisk naturparti«, der udøver »biologisk racisme«. På den anden side kalder SFs rådmænd i Odense Energistyrelsen for hundehoveder.

Sådan kunne jeg blive ved. Det kræver blot et par minutters søgning på nettet for at blive bekræftet i, at klimadebatten deler grundlæggende træk med udlændingede-batten, som den har udfoldet sig i Danmark de sidste tre årtier.

Man holder sig ikke tilbage fra at dømmes modparten. I det hele taget forekommer det mig, at klimadebatten er præget af personangreb og hadefuld retorik. Eksperters lægges for had, og samtidig bevæger splittelsen sig fra Folketinget til hjemmets køkkener. De unge beskylder de gamle for at være lige glade, mens de gamle mener, at de unge er ekstreme.

Vi udskammer dem, der mener det omvendte. Udskammer veganerne. Udskammer dem, der spiser kød. Dem, der flyver, og dem, der ikke gør. Vi finder vores skurke i landmænd, virksomheder, Green Peace, Extinction Rebellion, ældre og politikere.

Er der noget, som årtiers forgiftet udlændingedebat har lært os, er det, hvor frugtesløs den form for debat er. Det rykker ikke holdninger eller skaber en større forståelse for kompleksiteten, men efterlader os bare et trist sted. Med uløste problemer og en forpestet samtale, som færre og færre vil deltage i.

Nuancerne forsvinder, dilemmaerne tromles nærmest ned. Resultatet er, at dialogen bliver afbrudt, selvom de fleste har noget at byde ind med, og at de fleste sådan set er enige om den grønne omstillings nødvendighed.

Mere speget bliver det, når biodiversitets- og klimainitiativer fremstilles som modpøler. Så bliver en solcellepark i Valby forsinket af grupper, der kæmper for bevarelse af vild natur. Eller edderfuglen på Omø blokerer for opstilling af vindmøller.

Skal vi så vælge mellem natur eller klima? Nej. For selvom det er sandt, at fugle mister livet i mødet med roterende vindmøllevinger, så viser studier også, at alternativet er langt mere dødeligt for de bevingede arter: for hver fugl, som en vindmølle dræber, dræber fossile brændstof- og atomanlæg nemlig 2.118 fugle.

Det samme mål

Den grønne omstilling er kompliceret og dilemmafyldt, og problemstillingerne bliver kun tydeligere de kommende år, når der både skal bygges flere energiparker, vindmøller, biogasanlæg og samtidig udlægges større arealer fra hav til land til strengt beskyttet natur.

Vi er af samme årsag på min arbejdsplads,

Brobyggerne, gået i gang med et stort projekt, hvor vi vil uddanne i alt 1.000 unge til at være mere brobyggende i miljø- og klimadebatten. Det er for nemt at stemple dem som ukonstruktive, men vi er nysgerrig på at være i dialog med ungdommen, fordi fremtiden tilhører dem. De næste tre år vil vi servere »Grøn Dialogkaffe« i ti byer i Danmark for at samle borgerne om grønne emner, der splitter.

Det er ganske enkelt umuligt at finde appetit på løsninger, der redder planeten, når man enten bliver mødt med dommedagsprofetier eller udsagnet, at det hele alligevel er for sent eller fuldstændig misforstået, og i øvrigt er man en klimatosse. Lige så demotiverende kan det være, når man uden for storbyerne ganske enkelt føler sig overhørt i debatten.

Den gode nyhed er, at de fleste af os heldigvis har samme mål: Vi ønsker at finde bæredygtige løsninger. Vi vil alle gerne sikre en klode, der er beboelig for de kommende generationer. Men trods udbredt holdning om at »noget må gøres« og store politiske ambitioner, så kan viljen også nogle gange være flakkende, når kravet om forandring når vores egen baghave.

Der er brug for at vende tendensen fra polarisering og konflikt i retning af mere dialog på tværs af uenigheder, så vi kan blive enige om prioriteringerne til gavn for miljøet og klimaet. Ikke fordi vi partout skal blive enige om alt; tværtimod, modpøler skaber dynamik. Men fordi ensidig argumentation i et polariseret debatklimate ikke gør os klogere - hverken på hinanden eller den verden, som vi lever i.

Og vi har brug for at blive klogere sammen, hvis vi skal løse vores samfunds miljø- og klimaudfordringer, nu og i fremtiden. Det kræver først og fremmest, at vi mødes på tværs og lytter nysgerrigt til hinanden. Uden at stemple hinanden som klimatosser eller klimabenægtende.

Özlem Cekic er generalsekretær for Brobyggerne - Center for Dialogkaffe og fhv. medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti. Hun er dog ikke længere medlem af partiet

“Den gode nyhed er, at de fleste af os heldigvis har samme mål: Vi ønsker at finde bæredygtige løsninger. Vi vil alle gerne sikre en klode, der er beboelig for de kommende generationer.”